

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 23-1464

לפני כבוד חברי הוועדה:
ערן עסיס, עו"ד - יו"ר
צבי פרלמוטר, רו"ח - חבר

העוררת: **דפני מוצרי שיער בע"מ, ח.פ. 515226199**
ע"י ב"כ עו"ד אורלי גיא

נ ג ד

המשיבה: **רשות המסים**
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

רקע

1. בפנינו בקשה להארכת מועד להגשת ערר, בנוגע להחלטת המשיבה בהשגה בעניין בקשתה של העוררת למענק הוצאות קבועות בתקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020, בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **החוק**). במסגרת החלטה זו, נפסק לעוררת מענק בסכום של 14,108 ש"ח, סכום נמוך בהרבה מהסכום שאותו ביקשה העוררת, והיא אף נדרשה להשיב מקדמות ששולמו לה, בסך של 117,225 ש"ח.
2. החלטת המשיבה בהשגה ניתנה ביום 8.1.2023, ואולם תיק הערר נפתח רק ביום 3.5.2023. בהתאם לחוק, המועד הקבוע להגשת ערר הוא בתוך 45 ימים מעת שנתקבלה ההחלטה בשלב ההשגה. נוכח האיחור, התבקשה העוררת למסור בקשה להארכת מועד להגשת הערר. בקשה זו אכן הוגשה מיד לאחר מכן – היא הבקשה שעליה נסובה החלטה זו.

טענות הצדדים

3. ראשית, ציינה העוררת כי בהתאם לחוק, על המשיבה ליתן החלטה מנומקת בהשגה בתוך 120 ימים. העוררת ציינה כי ההשגה הוגשה ביום 28.6.2021, וכי היא לא הייתה ערוכה לכך שהחלטה תינתן באיחור כה רב – 18 חודשים לאחר מועד הגשת ההשגה. עוד טענה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

העוררת כי ההחלטה בהשגה לא הייתה מנומקת די הצורך, ולכן לא הייתה לה דרך סבירה להתכונן להגשת הערר.

4. לצד זאת, הזכירה העוררת את הקשר בין החברה העוררת לבין חברת ניוגיא בע"מ – שעל טענותיה בנוגע למענק הוצאות קבועות התנהל הליך ערר נפרד (ערר 22-2427 ניוגיא בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 28.2.2023; להלן – ערר ניוגיא). בהקשר זה, טענה העוררת כי נימוקי ההחלטה בהשגה התבססו, רובם ככולם, על הקשר עם חברת דפני, והוסיפה כי לא היה באפשרותה להגיש את הערר לפני החלטה זו, וכי יכלה להכין את נימוקי הערר רק לאחר שניתנה החלטה בערר ניוגיא.

5. בתגובה, הזכירה המשיבה את הוראות תקנות סדרי הדין בהן נקבע כי הארכת מועד להגשת ערר תינתן רק "מטעמים מיוחדים שיירשמו"; המשיבה עמדה על כך שלפי הפסיקה יש צורך להצביע על נסיבות חיצוניות שאינן תלויות בשליטת העורר או בא כוחו, והזכירה את השיקולים שהועלו בפסיקה לעניין זה.

6. לגופו של עניין, ציינה המשיבה כי ההחלטה בהשגה נמסרה לכתובת המייל של מייצג העוררת ביום 8.1.2023, ובאותו היום אף נשלח מסרון המעדכן על מתן ההחלטה. המשיבה הדגישה כי העוררת לא טענה שההחלטה לא התקבלה, ומכאן כי היא התעלמה מההחלטה ובחרה שלא להגיש את הערר במועד. המשיבה הוסיפה כי גם אם העוררת סברה שיש להמתין לתוצאת ערר ניוגיא, היה עליה להגיש את הערר במועד, ולעדכן את הוועדה על קיומו של הליך נוסף התלוי ועומד.

7. בקשר לערר ניוגיא, ציינה המשיבה כי הוא נסוב ממילא על תקופת זכאות אחרת, ולא על תקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020 הנדונה בפנינו. לטענת המשיבה, גם אם מקבלים את הטענה שהעוררת סברה שתקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020 תלויה ועומדת, הרי שבדין שהתקיים בערר ניוגיא ביום 28.11.2022 הובהר כי בגין תקופה זו לא הוגשה השגה, וכך הובהר גם בהחלטה הסופית בעניין ניוגיא. כיוון שכך, טענות העוררת לעניין זכאות העוררת בתקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020 אינן רלוונטיות. לצד זאת הדגישה המשיבה כי הערר הוגש באיחור אף לשיטת העוררת, שכן מאז מתן ההחלטה בערר ניוגיא ועד הגשת הערר חלף זמן העולה על הקבוע בחוק.

8. לעניין הטענה כי היעדר הנמקה מנע מהעוררת אפשרות להיערך להגשת הערר, טענה המשיבה כי ההחלטה הייתה מנומקת וכוללת הסבר תמציתי מספק. לצד זאת העירה המשיבה כי מדובר בכל מקרה בטענת סרק, שכן את כל טענותיה של העוררת לגבי ההחלטה גופה ונימוקיה – יכולה הייתה העוררת להעלות על הכתב בכל שלב, גם במועד מוקדם יותר.

9. אשר לאיחור במתן החלטה בהשגה, המשיבה העירה כי היא מתמודדת עם עומס רב, וכי היא טיפלה ומטפלת במאות אלפי בקשות ובעשרות אלפי השגות, כך שישנן סיבות

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

מוצדקות לאיחור במתן החלטה בהשגה, בניגוד לאיחור של העוררת שלא הוצגה לו הצדקה. המשיבה הזכירה גם את פסק הדין של בית המשפט העליון (בבר"מ 7502/22 מדינת ישראל נ' בוריס פודולסקי, ניתן ביום 22.1.2023; להלן – עניין פודולסקי), ממנו עולה כי אין לקבל על הסף ערר רק בשל איחור בהשגה.

10. העוררת התבקשה למסור תגובה לתגובת המשיבה. במסגרת זו, עלתה לראשונה טענה לפיה עו"ד אלון דלל המייצג את העוררת, נאלץ להיעדר באופן ממושך מעבודתו במשרד, החל מתאריך 2.4.2023, וזאת עקב פטירתה של חברתו הקרובה ממחלת הסרטן, בת 33, ואם לילדה בת שנה. עו"ד דלל מסר את הדברים במסגרת תצהיר מטעמו, והוסיף כי הטיפול בעררים על מענקי הקורונה נמצא תחת ניהולו וטיפולו האישי באופן מלא.

11. לצד זאת, חזרה העוררת על טענותיה בבקשה להארכת מועד והרחיבה אותן. העוררת הוסיפה כי מן הדין היה לקבל את ערעורה על הסף, מפאת האיחור הממושך בשלב ההשגה. העוררת טענה כי המשיבה נטלה לעצמה שלא כדין את הארכת המועד בשלב ההשגה, ואיחרה ב-420 ימים במתן החלטה, ויש לאפשר לה לטעון למרות האיחור, שהיה קצר בהרבה מהאיחור של המשיבה. לעמדת העוררת, פסיקת בית המשפט העליון בעניין פודולסקי דווקא כוללת התייחסות למשקל הנכבד שיש ליחס לאיחור במתן החלטה בהשגה, ככל שמדובר באיחור משמעותי.

12. העוררת הביעה התנגדות נחרצת לגישת המשיבה לפיה "אין סימטריה" בינה ובין העוררים. לטענת העוררת, מדובר בגישה פסולה המאפשרת דין שונה לאזרח ולריבון, העוררת הדגישה כי אין מקום לשלול את זכותה החוקתית להליך הוגן, וכי יש מקום לנהוג באופן שוויוני בשים לב לאיחור הממושך של המשיבה.

13. העוררת הביעה הסתייגות מהפסיקה שהוזכרה בתגובת המשיבה, ואולם יצוין כבר כעת כי העוררת נפלה לכלל טעות. המשיבה לא הפנתה בתגובתה לערר 1664-21 ארג'נטרו אחזקות בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 31.1.2022), שאכן התקבלה לגבי מסקנה אחרת במסגרת הערעור לבית המשפט המחוזי, אלא הפנתה לערר 1849-22 יואש ואמיר ניהול בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 8.6.2022); ההתייחסות לערר 1664-21 נכללה רק במסגרת הציטוט מתוך ערר 1849-22, וגם שם מדובר בהתייחסות אגבית בלבד (בערר 1849-22, ההפניה מתייחסת להסברי המשיבה על כך שהאיחורים נובעים מעומס ולנתונים שפורטו במסגרת אותה החלטה).

14. העוררת הוסיפה בתגובתה ציטוטים ומובאות לעניין חשיבות חובת ההנמקה, וציטטה מהפסיקה את האמירה כי "עם ספינקס אי אפשר להתווכח". העוררת עמדה על כך שאופן החישוב של מקדם ההוצאות הקבועות שנקבע על ידי המשיבה אינו ברור והעירה כי לא פורטו עיקרי הממצאים העובדתיים שהובילו למסקנה. העוררת הוסיפה כי היה על

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

המשיבה לערוך פרוטוקול לדיון בהשגה, וכי היעדרו של פרוטוקול מהווה פגם פרוצדורלי נוסף.

15. בעניין ערר ניוגיא, טענה העוררת כי הוועדה ראתה לנכון "לשלול" את זכאותה כדין של חברת ניוגיא למענק נובמבר-דצמבר 2020, וזאת "בהיעדר סמכות", ולמרות זאת כללה התייחסות לתקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020. לפיכך, בשונה מעמדת המשיבה, סבורה העוררת כי תקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020 עמדה למבחן במסגרת ערר ניוגיא. העוררת טענה כי הנימוק העיקרי בהחלטה בהשגה בערר ניוגיא נגע לקשר בין החברות, וכי עיקר הדיון נסוב על עניין זה. לטענת העוררת, היא לא יכלה להגיש ערר מטעם העוררת, כל עוד המשיבה עצמה מעלה במסגרת הליך הערר של ניוגיא טענות הנוגעות לעוררת. העוררת העירה כי במסגרת התדיינות לצרכי פשרה, סירבה המשיבה לכרוך את השגתה של העוררת בהליך המתקיים בעניין ניוגיא. לטענת העוררת, כל עוד לא ניתנה החלטה בעניין ניוגיא, הרי היא מצויה בהשתק עילה או בהליך סרק על חשבונה ועל חשבון זמנה היקר של הוועדה.

16. בהמשך לכך, הסבירה העוררת כי ממועד מתן ההחלטה בערר ניוגיא, חל איחור של 10 ימים (ממועד המצאת ההחלטה בערר ניוגיא) – איחור קל שאינו בר השוואה לאיחור הממושך של המשיבה.

17. העוררת הוסיפה וטענה כי המשיבה מתנהלת בחוסר תום לב דיוני. בהקשר זה, העוררת הזכירה את התנגדותה של המשיבה לכרוך בין ענייני שתי החברות במסגרת הדיון בערר ניוגיא (חרף העובדה שהקשר בין החברות הוזכר בהחלטות בעניין ניוגיא), והוסיפה כי ההתנגדות להארכת המועד מהווה סרבול מיותר של ההליך. כמו כן, חזרה העוררת בהקשר זה על טענותיה בעניין האיחור בשלב ההשגה. לבסוף, ובהמשך למכלול טענותיה, ביקשה העוררת כי הוועדה תכיר בזכותה להליך הוגן, אשר לדעת העוררת צריכה לעמוד בבסיס ההחלטה.

דיון והכרעה

18. לאחר שעיינו בבקשה להארכת מועד ובתגובות שהגישו הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

19. בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק, על החלטה בהשגה ניתן להגיש ערר "בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לעורר ההחלטה, בצירוף ההודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו".

20. המשיבה ציינה כי ההחלטה בהשגה נמסרה במייל במועד שבו ניתנה, קרי ביום 8.1.2023. בהחלטה בהשגה אכן צוינה, כמצוות המחוקק, הודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו. בהתאם, היה על העוררת להגיש את הערר עד יום 22.2.2023.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

21. העוררת לא טענה כי ההחלטה בהשגה לא התקבלה על ידה. העוררת אמנם העירה באופן סתמי כי האמור בתגובת המשיבה לעניין זה "מוכחש", אולם העתק ההחלטה בהשגה צורף על ידי העוררת לתיק הערר, והעוררת לא מסרה הסבר כלשהו לשאלה מתי מסמך זה הגיע לידיה ובאיזה אופן. אין בידינו אפשרות לקבל הכחשה סתמית זו, שאף לא נתמכה בטענות כלשהן מצידה של העוררת. ההנחה היא אפוא שההחלטה בהשגה נמסרה והומצאה כדן לעוררת.

22. יחד עם זאת, ועדת הערר רשאית לדון בערר שהוגש לה באיחור, וזאת "מטעמים מיוחדים שיירשמו". ההסדר הכללי לעניין זה קבוע בסעיף 22(ב) לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, ובהקשר של ועדת הערר באופן ספציפי הנושא מוסדר בתקנה 6(ג) לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (סדרי הדין והמינהל ובוועדת הערר), התשפ"א-2020.

23. השאלה האם מתקיימים "טעמים מיוחדים" להארכת מועד מוכרעת בכל מקרה לגופו בהתאם לנסיבותיו. אולם בטרם נידרש לטעמים שהציגה העוררת, נבקש לעמוד על השאלה האם ישנו קשר בין ערר ניוגיא ובין ההליך שבנדון והאם הקשר בין החברות ובין ההליכים מצדיק את הארכת המועד בענייננו.

הקשר בין ערר ניוגיא לעניינה של העוררת

24. ראשית, נזכיר באופן תמציתי כי ערר ניוגיא נסוב על החלטת המשיבה לשלול לחלוטין את זכאותה של חברת ניוגיא, חברה אחות של החברה העוררת, למענק הוצאות קבועות בגין תקופת הזכאות ספטמבר-אוקטובר 2020. ההחלטה בהשגה בעניין ניוגיא נשענה על שני טיעונים מרכזיים – ממצאים המראים כי עוד לפני מגפת הקורונה חלה ירידה בהכנסות, והטענה כי חיבור ההכנסות של חברת ניוגיא יחד עם חברת דפני, העוררת בהליך שלפנינו, מראה עליה משמעותית בהשוואה בין שנת 2019 לשנת 2020. טענות אלו ביססו, לעמדת המשיבה, את הקביעה כי אין קשר סיבתי בין ירידת המחזורים של חברת ניוגיא ובין מגפת הקורונה.

25. הערר שלפנינו, לעומת זאת, נסוב על החלטה בהשגה שאינה נוגעת לשאלת הקשר הסיבתי. מההחלטה בהשגה עולה כי המשיבה מצאה שחלה טעות בנתוני התשומות שאותם ציינה העוררת בבקשה המענק. ברקע הדברים, נציין בתמצית כי במסגרת הגשת בקשה למענק, יש צורך לציין את סך התשומות של העוסק בשנת 2019 – רכיב המשפיע על חישוב המענק. בסעיף 7 לחוק, הגדרת "תשומות שוטפות" כוללת גם "הוצאות שדווחו לפי סעיף 131 לפקודה שאינן תשומות", ובחלק מהמקרים נוצר הצורך לבחון ביתר פירוט את מרכיב

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

התשומות של העוסק בהתאם לדוחותיו הכספיים. בהחלטה בהשגה ציינה המשיבה כי בחנה את הדו"ח הכספי וציינה מהם המרכיבים שיש לראות בהם כתשומות.

26. ניתן להבין בנקל כי החברות אמנם קשורות, אך ההחלטות שהתקבלו לגבי החברות השונות, אינן קשורות זו לזו. בהחלטה בעניינה של ניוגיא שולב אמנם ממצא הנוגע למחזור ההכנסות של החברה העוררת, אך הוא נועד להעיד על שאלת הקשר הסיבתי – שאלה שכלל לא עומדת למבחן בעניינה של העוררת. בין אם טענותיה של חברת ניוגיא היו מתקבלות במלואן ובין אם היו נדחות במלואן, עדיין היה על העוררת להתייחס לקביעות המשיבה במסגרת ההחלטה בהשגה, הנוגעות לחישוב התשומות בשנת 2019 – ללא קשר לצד ההכנסות שנדון בערר ניוגיא.

27. אין מדובר בעניין הדורש מומחיות מיוחדת או בניואנסים דקים שהעוררת לא הייתה ערה להם. עיון בנימוקי ההחלטות השונות מעיד בבירור על כך שמדובר בהחלטות אחרות, שאינן קשורות זו לזו. הקשר בין החברות הוזכר רק בעניין ניוגיא, ורק לצורך ביאור שאלת הקשר הסיבתי בעניינה, כך שלא ברור איזו השפעה סברה העוררת שתהיה לשאלה זו על חישוב התשומות הנדון אצלה.

28. יתרה מכך, העוררת בוודאי ערה למהלך הדיון ולהחלטה שהתקבלה בעניין ניוגיא. במהלך הדיון, הבהירו חברי הוועדה כי הם מוכנים לבחון את עניינה של חברת ניוגיא ללא קשר לחברת דפני, וכי עיקר הקושי של חברת ניוגיא מצוי בעניינה שלה – בירידה בהכנסות שהחלה עוד לפני מגפת הקורונה. בהחלטה הסופית בערר ניוגיא דנה הוועדה כמעט אך ורק בשאלות לגבי ירידת המחזורים הקודמת, בעוד החשש שהעלתה המשיבה לגבי הקשר בין החברות הופרך בהערה כמעט אגבית. לא ברור אפוא מדוע דבקה העוררת בטענה כי ההחלטה בעניין ניוגיא נסובה "בעיקר" על הקשר בין החברות.

29. נזכיר עוד כי בהחלטה הסופית בערר ניוגיא, התקבל הערר רק בחלקו הקטן. קיבלנו את טענות המשיבה לעניין ירידות המחזורים שהחלו לפני מגפת הקורונה, וקבענו כי ההכנסות בתקופת הבסיס אינן מתאימות לחישוב שיעור ירידת המחזורים גובה המענק; תחת זאת קבענו כי התאוששות מסוימת שנרשמה בשנת 2021 מעידה על כך שניתן לייחס חלק קטן מירידת המחזורים למגפת הקורונה, וערכנו תחשיב חלופי. במסגרת זו, קיבלנו את כל הסבריה של העוררת לעניין היעדר הקשר בין מוצרי החברות, כמו גם את ההסברים לעניין הקשר המינהלתי בדגש על רישום ההכנסות בשנת 2021 ואילך. הערר כולו נסוב על מכירת מוצריה של ניוגיא, תוך הפרדה מענייניה של החברה העוררת (למרות הקשר בין החברות) – כך שהטענה כאילו עניין זה היה "עיקרי" כביכול, אינה ממין העניין.

30. כאן המקום להבהיר כי התחשיב החלופי שערכנו בהחלטה בערר ניוגיא כלל התייחסות עקיפה לחודשים נובמבר-דצמבר. אילו הייתה הוועדה מיישמת את התחשיב החלופי כפשוטו, תוך השוואה בין נתוני שנת 2021 לשנת 2020, לא הייתה נרשמת כלל ירידת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

מחזורים המזכה במענק והערר היה נדחה במלואו. כיוון שהוסבר כי בשנת 2021 ההכנסות נרשמו כולן בחודש דצמבר, תוך התחשבות בין החברות הקשורות (התחשבות שכשלעצמה אינה גורעת מזכאותה למענק), קבענו כי יובאו בחשבון כלל ההכנסות שנרשמו בחודש דצמבר. בהתאם לממצאים שהוצגו לוועדה, היא הייתה ערה לכך שחלק מההכנסות שנרשמו בחודש דצמבר כוללות הכנסות שמיוחסות בפועל לחודשים קודמים, ומאידך, גם לעובדה שלדעת המשיבה לא ניתן לדון כלל בזכאות חברת ניוגיא למענק בתקופת נובמבר-דצמבר 2020 בשל כך שלא הוגשה השגה; לנוכח הסכומים הנמוכים בחישוב המענק הנגזר מהחישוב החלופי, ראתה הוועדה לנכון לבצע את החישוב החלופי תוך השוואה לחודש שבו נרשמו ההכנסות, חודש דצמבר 2021. מכל מקום, דרך חישוב חריגה זו לא ננקטה אלא בכדי לקבוע את זכאות העוררת למענק בתקופת ספטמבר-אוקטובר 2020, והוועדה כלל לא נדרשה להכריע בשאלת הזכאות למענק נובמבר-דצמבר 2020, שנתרה סגורה עקב אי הגשת השגה.

31. מכל מקום, אף אילו היינו מקבלים את הטענה שתקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020 נדונה בעקיפין במסגרת ערר ניוגיא, הרי שתיקי הערר אינם קשורים זה לזה. ניכר כי גם העוררת הייתה ערה לכך ששאלת חישוב התשומות שעליה נסובה ההחלטה בעניינה, אינה קשורה לשאלת הקשר הסיבתי (וראו האמור בהקשר זה בפיסקה 22 לנימוקי הערר, שצורפו לתיק הערר ביום 3.5.2023).

32. גם הטענה של העוררת כי לא יכלה לערוך את כתב הערר לפני שניתנה ההחלטה הסופית בערר ניוגיא היא מוקשית ביותר. עיינו בכתב הערר (שכאמור, העוררת כבר הגישה אותו עוד בטרם הוגשה הבקשה להארכת מועד), ואכן, רובו המוחלט אינו קשור לערר ניוגיא. כתב הערר מחזיק 12 עמודים, ומתוכם ההחלטה בערר ניוגיא מוזכרת רק בפיסקה אחת. עיקר טיעוני העוררת נסובו על האיחור שנפל בשלב ההשגה, וכן על תמיהותיה של העוררת לגבי המקדם שנקבע לה.

33. אין ספק שהעוררת יכלה גם יכלה להגיש את הערר במועד, ולבקש לשמור על האפשרות להשלים את טענותיה לאחר מתן ההחלטה בערר ניוגיא. לחלופין, יכלה העוררת להגיש בקשה להארכת מועד להגשת ערר בתום המועד הקבוע בחוק, ולפרט מהם הנימוקים שמצדיקים את השהיית עריכת נימוקי הערר. אין בסיס לטענה שהעוררת מושתקת כל עוד לא ניתנה החלטה בערר ניוגיא, ואולם גם אם העוררת סברה כך – דבר לא מנע ממנה לקיים את חובתה הפרוצדורלית ולהגיש את תיק הערר, תוך בקשה לשמור על טענות אפשריות נוספות להמשך ההליך.

34. נעיר כי מטבע הדברים מועד מתן ההחלטה הסופית בערר ניוגיא, לא היה ידוע לעוררת. באופן תיאורטי, ההחלטה הסופית יכלה להתעכב מספר חודשים נוספים – האם גם אז ניתן

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

היה להצדיק את אי הגשת הערר בהמתנה לתוצאות של ערר ניוגיא? האחריות בעניין זה נופלת על העוררת.

35. נזכיר כי בהחלטה בהשגה נכתב במפורש שיש להגיש את הערר בתוך 45 ימים. אין דרך ליישב את שתיקתה של העוררת ואת התעלמותה מהוראה מפורשת זו שצוינה על גבי ההחלטה שנמסרה לה, יהיו אשר יהיו הסבריה בדיעבד למחדל זה. סדרי הדין אינם בבחינת המלצה. גם במקרים שבהם מתעורר קושי, אילוץ, או אפילו אי בהירות – מצופה מהעוררת לפעול בהתאם לסדרי הדין. אין מנוס מהמסקנה כי היה על העוררת להגיש את הערר עד יום 22.2.2023, והוא הוגש באיחור של 70 ימים.

36. בשולי הדברים ייאמר כי טענתה של העוררת כאילו איחרה ב-10 ימים בלבד אינה מתיישבת עם העובדות כפי שהיא עצמה מתארת אותן. לפי שיטתה של העוררת (שכאמור אינה מקובלת עלינו), היה עליה להגיש את הערר ביום 9.4.2023, וגם אם הייתה הצדקה שלא להביא בחשבון את ימי חול המועד פסח, האיחור על פי שיטתה של העוררת אינו נופל מ-20 ימים. הצגת הדברים כאילו מדובר באיחור של ימים ספורים אינה הוגנת (הגם שכאמור היא מוטעית ביסודה).

טעמים מיוחדים להגשת הערר באיחור

37. לצד זאת, הכבירה העוררת בטענות נוספות כלפי המשיבה – בנוגע לאיחור הממושך שחל במתן החלטה בשלב ההשגה, וכן בטענות בדבר היעדר הנמקה ובדבר חוסר תום לב דינוני.

38. ראשית, נציין כי נראה על פניו שטענות העוררת לגבי התנהלות המשיבה, נסובות על פגם אמיתי בהתנהלות המשיבה; העובדה שחל איחור במתן החלטה בשלב ההשגה אינה שנויה במחלוקת, ואכן מדובר באיחור ממושך (להלן נתייחס לטענות העוררת בהקשר זה). אולם השאלה היא האם די בכך בכדי להצדיק את הגשת הערר באיחור. כזכור, הארכת מועד להגשת ערר או ערעור יכולה להיעשות רק בהינתן "טעמים מיוחדים", ובהתאם לפסיקה הנוהגת בבתי המשפט, מגיש הבקשה נדרש להצביע על "נסיבות חיצוניות" שאינן תלויות בשליטתו או בשליטת בא כוחו. טעות שבתום לב, או טעמים הנוצצים בבעל הדין עצמו אינם מהווים טעם מיוחד (ראו למשל בש"א 482/08 פייכמן נ' כונס הנכסים הרשמי, ניתן ביום 28.1.2008).

39. העוררת ניסתה להסביר, באופן יצירתי יש לומר, כיצד פגמיה של המשיבה הביאו לכך שהיא עצמה נמנעה מהגשת הערר – אולם כל טענותיה בהקשר זה הן מוקשות. כיצד האיחור של המשיבה במתן החלטה בהשגה מנע מן העוררת להיערך להגשת הערר? האם הרושם של העוררת, שההחלטה בהשגה אינה מנומקת, מונע ממנה אפשרות להגיש ערר ולנמק אותו?

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הרי בסופו של דבר, העוררת הגישה את הערר – מה מנע ממנה לעשות זאת במועד? שאלות אלו נותרו ללא מענה.

40. הטעם היחיד שנוגע למצבה של העוררת עצמה, הוצג בתצהירו של ב"כ העוררת – שציין כי ביום 2.4.2023 חל אירוע טראגי לחברה אישית שלו, וכתוצאה ממנו נאלץ להיעדר מהמשרד באופן ממושך. אלא שקיים קושי לבסס על אירוע זה את ההצדקה לאיחור. ראשית, העוררת הייתה אמורה להגיש את הערר כבר ביום 22.2.2023, והאירוע הטראגי אירע יותר מחודש לאחר מכן. שנית, התצהיר כלל התייחסות קצרה ותמציתית לאותו אירוע טראגי, וספק אם ניתן ללמוד ממנו על משך ההיעדרויות של ב"כ העוררת מהמשרד, שעה שמדובר בקשר חברי ולא בקשר משפחה. מעבר לכך, מבלי להקל ראש באירוע המצער, דומה כי ניתן היה לצפות מב"כ העוררת, כעורך דין המקיים יחסי אמון עם לקוחותיו, להיות ער למועדים הדחופים שהוא אחראי להם, ולפעול ולו באופן מינימלי – כגון באמצעות הגשת בקשה להארכת מועד להגשת הערר, בד בבד עם הסיוע של העורר למשפחת המנוחה, ולא חודש לאחר מכן.

41. השאלה היחידה אם כן היא האם וכיצד יש לשקלל בהחלטה את הטענות בנוגע לפגמים בהתנהלותה של המשיבה. על רקע האיחור בהשגה, העוררת הדגישה בתגובתה את טענת השוויון – כשם שהתאפשר למשיבה למסור את החלטתה באיחור, כך יש לאפשר לעוררת להגיש את הערר באיחור.

42. טענה זו של העוררת אינה טענה של מה בכך. בהחלטות קודמות הנוגעות להארכת מועד להגשת ערר, ציינו ועדות הערר כי האיחור בשלב ההשגה מהווה שיקול רלוונטי לעניין השאלה האם מתקיימים "שיקולים מיוחדים" (ראו למשל ערר 1263-22 **די. אן. אי ספורטס בע"מ נ' רשות המסים**, ניתן ביום 13.3.2023). יחד עם זאת, שיקול זה אינו עומד בפני עצמו. אם הנימוקים האחרים שמציג העורר אינם מהווים טעם מיוחד בפני עצמם, אין די בעצם העובדה שחל איחור בשלב ההשגה בכדי להצדיק את האיחור בהגשת הערר (ראו ערר 2783-22 **עמוס מ.ח יעוץ ניהול ומסחר בע"מ נ' רשות המסים**, ניתן ביום 13.12.2022, פיסקה 21 להחלטה).

43. יש לתת את הדעת לכך שמדובר בשני מנגנונים נפרדים. ההוראה בדבר מועד מתן ההחלטה בהשגה נועדה לקבוע מסגרת זמנים למתן ההחלטה; גם אם מדובר במועד מחייב, המחוקק לא קבע סנקציה ישירה במקרה של אי עמידה בלוחות זמנים (ראו ב"מ 7502/22 **רשות המסים נ' בוריס פודולסקי**, ניתן ביום 22.1.2023). מן הראוי שהמשיבה, כרשות מינהלית, תעמוד בלוחות הזמנים שהוגדרו בחוק, אך יש לתת את הדעת גם לעומס הרב שבו נתונה המשיבה בטיפול במספר עצום של בקשות למענקים מסוג זה. אי עמידה במועדים אינה גוררת באופן אוטומטי בטלות של ההחלטה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

44. לא כן כשמדובר במועד להגשת ערר. המועד להגשת ערר או ערעור הוא מועד קשיח. המבקש לערור אינו יכול לשקוט על שמריו. מדובר בנטל פרוצדורלי המוטל על מי שמעוניין לעתור כנגד החלטה של הרשות – עליו להגיש את הערר באופן מיידי, זמן קצר מיד לאחר שההחלטה התקבלה. עם כל הקושי, ועם כל ההבנה לטענות בעניין האיחור בשלב ההשגה, קשה להשוות בין שני מנגנונים אלו. טענותיה של העוררת לעניין האיחור בהשגה הן טענות טובות וחשובות – ואולם היה עליה להעלות אותן במסגרת הערר ולהגיש אותן במועד. בהיעדר טעם מיוחד המצדיק את האיחור מצידה של העוררת, לא ניתן להתבסס רק על קיומו של איחור מצידה של המשיבה.

45. הדברים אמורים באותו אופן גם ביחס ליתר טענותיה של העוררת כלפי המשיבה, אם כי נעיר שעל פניו, לא ברור האם בכלל נפלו פגמים בהתנהלות המשיבה מעבר לאיחור בשלב ההשגה. העוררת טענה כי ההחלטה בהשגה לא הייתה מנומקת, אולם לא מצאנו שיש בסיס לטענה זו – בהחלטה בהשגה צוינו באופן תמציתי שיקולי המשיבה, והממצאים שהובאו בחשבון. המשיבה העירה כי היה על העוררת להביא בחשבון גם את התשומות הפטורות ממע"מ המדווחות בדוחות הכספיים. ניתן היה לנמק ביתר הרחבה ולבאר את הדברים, אך קשה לראות בכך פגם מובהק של היעדר הנמקה.

46. בה במידה, לא ראינו בסיס לטענה כי היה על המשיבה לערוך פרוטוקול לדיון בשלב ההשגה. ההחלטה בהשגה אינה מחייבת את המשיבה לערוך דיון, בנוכחות של יותר מאדם אחד, וניכר כי גם העוררת ערה לכך שהחלטות אינן מתקבלות באופן הזה.

47. גם הטענה לחוסר תום לב דיוני אינה ברורה כלל ועיקר. המשיבה הייתה עקבית בעמדתה שמבחינה דיונית, אין לכרוך את עניינה של העוררת עם עניינה של חברת ניוגיא – שכן בכל אחת מהחברות נימוקי הערר הם שונים. העובדה שהמשיבה לא הסכימה לכלול את השיח בנושא זה במסגרת משא ומתן לפשרה בדיון בערר ניוגיא – אינה מעלה ואינה מורידה.

48. נציין כי דווקא העובדה שהמשיבה נמנעה לכרוך בין הדברים, מחדדת את המחדל של העוררת. באי כוח העוררת היו ערים לכך שמנקודת מבטה של המשיבה, מדובר בעניין שונה – ומעת שניתנה החלטה בהשגה, היה עליהם להזדרז ולהגיש ערר במועד.

49. לבסוף, נעיר כי לא ראינו לנכון לייחס משמעות מיוחדת לטענות בדבר זכותה של העוררת להליך הוגן, ומשקלה החוקתי. ההוראות הקבועות מועד להגשת ערר נועדו לשמור על איזון בין זכות הגישה לערכאות והזכות להליך הוגן מצד אחד, לבין אינטרסים ציבוריים חשובים אחרים, כגון אינטרס ההסתמכות והצורך לשמור על הקופה הציבורית (ראו ע"מ-46275-04-22 אל הואשלה נ' מס הכנסה, ניתן ביום 15.06.2022). באופן כללי, סדרי הדין מגלמים איזון בין עקרונות וערכים שונים, וההכרה בערך מסוים כזכות חוקתית, אינה מולידה, כשלעצמה, עילה לחרוג מסדרי הדין.

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

סיכום

50. הערר הוגש באיחור ניכר, ולא מצאנו שקיימים טעמים מיוחדים שמצדיקים את האיחור. העוררת הייתה מיוצגת, והייתה ערה לכך שמדובר בהליך נפרד ושונה מההליך שמתנהל בעניין ניוגיא. אף על פי כן, מסיבות שלא הובהרו עד תום, שקטה העוררת על שמריה ולא הגישה את עררה אלא באיחור.

51. נוכח כל האמור לעיל, החלטנו לדחות את בקשת העוררת להארכת מועד להגשת הערר.

52. שקלנו אם לפסוק הוצאות כנגד העוררת, בשל הטיעונים התמוהים שננקטו על ידי ב"כ העוררת בתגובה לבקשה להארכת מועד, והסרבול של ההליך כתוצאה מכך; עם זאת, נוכח העובדה שהליך הערר לא התנהל לבסוף, ולנוכח האיחור הממושך של המשיבה בשלב ההשגה, החלטנו שלא לעשות צו להוצאות.

ניתנה היום, ו' תמוז תשפ"ג, 25/06/2023, בהעדר הצדדים.

1464-23

צבי פרלמוטר, רו"ח
נציג ציבור

ערן עסיס, עו"ד
יו"ר הועדה